

Hlavní záměry a otázky kladené v práci

- Do jaké míry přesnosti lze předpovídat studovanou vegetaci na základě povrchových pylových spekter a jaké taxony k tomu přispívají nejvíce?
- prověřit a interpretovat spolu různé fosilní pylové záznamy z vrcholného a pozdního glaciálu z regionu střední a východně-střední Evropy ve světle současných paleoklimatologických znalostí, a rekonstruovat a interpretovat pozdně pleistocénní vegetaci v čase velké ekologické změny
- Existují nějaké rysy a specifické antropogenní indikátory v pylových datech, které by mohly být dány do souvislosti s vlivem mezolitických lidí?
- zaměřit se na botanické nálezy a případně i organické artefakty uložené v litorálním sedimentu na příkladové studii jezera Švarcenberk, a korelovat je s pylovou analýzou, radiokarbonovými daty a ostatními archeologickými nálezy
- prozkoumat převážně přirozené rysy vývoje vegetace během raného holocénu a možný mezolitický vliv v pískovcových oblastech
- Jak je možné pozorovat proces degradace klimaxových listnatých lesů v různých lokalitách? Ve kterých případech se tento jev odehrával přirozeně a ve kterých lidským působením?

2. Výsledky a závěry

Studium analogického prostředí přineslo několik důležitých závěrů. Byl nalezen poměrně těsný vztah mezi složením pylového spektra a klimatickými charakteristikami v analogické krajině jižní Sibíře. To znamená, že fosilní pylová spektra mohou slušně předpovídat minulé klimatické podmínky. Za nejlepší pylové prediktory byly označeny *Pinus sylvestris*, *P.cembra*, *Betula alba*, *Artemisia*, *Graminae*. Jako nejlepším faktorem vysvětlující vegetační typ se ukázala vzdálenost 300 m okolo místa odběru pylového vzorku.

Pro období posledního glaciálu a začátku holocénu byla interpretována vegetace na základě nových paleobotanických nálezů a ve světle moderních přístupů. Byl potvrzen výskyt některých dřevin během různých stádií posledního glaciálu, důležitou roli však hrály i značné lokální rozdílnosti ve vegetaci a klimatu. To podporuje i silný gradient v úbytku stromového pokryvu z východně-střední Evropy směrem na západ.

Vegetace se s nástupem holocénu vyvíjela přirozeným způsobem (bez markantních zásahů člověka). Nicméně řada studií na archeologických

lokalitách potvrdila možnost i záměrného přispění člověka k šíření některých druhů rostlin. Nakonec byl proces acidifikace označen jako důležitý faktor, který přispěl k utváření kulturní krajiny ve střední Evropě. V některých případech se tak dělo pomalu a kontinuálně (několik tisíc let), v jiných případech pod velkým vlivem člověka. Hlavními charakteristikami procesu acidifikace jsou úbytek smíšených doubrav vytvořených během staršího holocénu a imigrace buku (*Fagus sylvatica*) a jehličnatých stromů do ekosystémů.